

זכרה סייביריאס, שהומינה כמאה אורחים ינייהם חנוך לבין, יהודית סולה, טליה פירא ומנחם זילברמן, למסיבה בתוך מסיבה, לכבוד הזמר הכושי שהופיע יום קודם לכן, בוויכח הספורט. אך בעוד שהקהל התלאביבי אדיש, ואף שועמם, בהתנהגותו, נהגו הקאהירים ל- בוש כובעינייר מצחיקים, לזרוק סרטי- יר ציבעוני ולהעפף באלונים. בתלאביב העדיפו לחגוג בזיליה. המסי-

זוג רוקר בקאהיר רומאן עם '78

ה בשרתון התלאביבי היתה למעשה ביגת זלילה. זאת היתה אומנם זלילה של דוחת-בוקר, אבל ללא ספק היתה זו דוחת-הבוקר האשירה ביותר שהוגשה אי- עם לטורעים, ואפילו אלה ששילמו 400 י' תמורתה, לא התאכזבו. לצד חליפות העליות ומעילי הפרווה ה- קרים, נראו באהל אברהם של השרתון גם כנסי גינים מהותיים, צעפיי-צמר, ושיער רוך ומקורול. אלה היו שייכים לכמה שרות מאמני ישראל ובני-לוייתם, שחברת תקליטים סייביריאס, לכשה עברום את ה- רטיסים היקרים לנשף, החברה, המפיקה ת תקליטיו של ריצ'י הייבנס החליטה ערוך לו בדרך זו מסיבה שירגיש בה כמו בית.

האצולה

והזרקים

יו כמובן גם מסיבות עליונות אחרות בתלאביבי ובקאהיר. הן נערכו בבתים רטיים, במועדוני-לילה ובסתם מיסעדות. בתלאביב ניתן היה לחוש את השמחה רחובות. בפעם הראשונה אחרי שנים רבות יתה לבריות סיבה לשמחת והם ניצלו את הזדמנות של הסילבסטר לתת לה ביטוי. שפר היה לראית ברחובות חברות של נייח-שחורת עם בקבוקי משקאות חריפים ידיהם. הפעם, הפלא ופלא לא נראה פילו פטיש פלסטיק אחד לרפואה.

במועדון '77 של פרדריקה דוב סגל, גגו נתיקי בהומיה התלאביבית. שם אפי- זר היה למצוא את דובר ראשי-המשלה, ר פתיר רועייתו, שלא ידעו אם גם נחם בגין חוגג באיוו צודת אלה השנה ה- זרחית החדשה; את השחקנית חנה מרון את במאי הקולנוע הישראלי מנחם גולן. ו שופע של נערות-זוהר ישראליות לשע- ר, שהיגרו בינתים מהארץ וניצלו את ופשת גיהימוולד כדי לקבל את פני השנה החדשה במולדת - לפני שהיא מצטמצמת להיכירו בחגיגתם את הימים בהם היתה לילות תלאביב שמחה אמיתית.

אבל אין ספק כי שיא חגיגות הסילבסטר שנה, היתה זו שנערכה במלון שרתון, שם ילתה אצולת-הממון בצוותא עם ה"זרר ים" של הבהמה. קשה לדעת מי היה עסוק יותר - מאגד באזה, מנהל שרתון קאהיר, איש החברה גבהה הקאהירית, או סול היימוביץ, מנהל-בפועל של שרתון תלאביב. קרוב ודאי שהשניים גם אינם מלכדים עדיין ייש את רעהו. אם תקיים '78 את ההבטחה מלווה את לידתה, בודאי יתוקן מצב זה. "בראש השנה הבאה," אמר אבאזה גבה- קומה, כשלחץ את ידם של הישראלים וזיהו אורחיו האישיים, "תחגגו הישראלים אן אצלנו, ואנחנו בתלאביב". "אינשה-אללה," השיב הישראלי.

הרב לוינגר השתלט מחדש על גוש-אמונים, ובאלון

הכנות למילחמת

ראשי הגוש כי צעדיו של הרב מקריית ארבע פוגעים בתדמית הגוש ומרחיקים ממנו את אוהדיו ואת אהדת הציבור. בגוש-אמונים אין הצבעות ואין בחירות. עסקן או פעיל בגוש יודע אם סר חיגו מעל ההמון כאשר לפתע הוא מוצא עצמו מחוץ לעניינים: אין מזמינים אותו לישיר בות, לא באים להתייעץ איתו, שוכחים לפתע מקיומו.

חנן פורת נהג בדרך זו ברב לוינגר והרב הוזנח ונשכח בקריית-ארבע. שוב הוא לא הופיע בפעולות הגוש ובישיבותיו. כאשר היו לפני כשלושה חודשים נסיגות

נים אך חשב כי קיימת סכנת הידרדרות. הגיוס המדהים של תלמידי בתי-ספר שי- ברחו מלימודיהם כדי לערוך הפגנה מגרה ברגליים, הופעתם של פרופסורים באוני- ברסיטה, אשר מצאו להם דת חדשה והתי- חברותם עם חסידי מפלגת חרות, לפני שהיתה בשלטון, אשר פעולות גוש-אמונים היו עבורם פורקן - היתה בעיניו מסוכנת וראויה להכוננה, ויסות ובעיקר פיקוח. טיפוסים כמו מאיר הרציון, קציני צני- חנים במילואים ועסקנים שוליים של מפ- לגות אשר מצאו לפתע כר חדש להתפרסם בו, הצטרפו לפעולות גוש-אמונים, כשאת

ושבראש כנס עופרה שנערך בי- שבוע שעבר, שמואל אופן, חבר היישוב עופרה נדהם. הכנס שהיה רצוף קריאות ביניים, התרגשויות, זעקות שגבלו בהיסי- טריה ואיומים הגיע לכאשר היה מי שדרש לתת לרב משה לוינגר את זכות הדיבור.

לוינגר לא היה ברשימת הנואמים בה- אחז אופן. הרשימה הוכנה על פי קריטר- יונים ברורים: נציג או שניים ממנהיגי כל יישוב או גוש שהשתתף בכנס. כל מי שמקורב לגוש אמונים ידע כי בחודשים האחרונים לוינגר אינו נמנה עם המנהיגים.

כשסרב אופן להוסיף את לוינגר לרשי- מת הנואמים הוא גילה לפתע כי חל מהפך משמעותי בגוש: הרב לוינגר חזר להיות המנהיג של הגוש, כשהקו הקיצוני והבלתי-מתפשר אותו הוא מסמל, הפך להיות שוב הקו של גוש אמונים. חסידים ולא דווקא מתומכי קריית-ארבע, עמדו לפוצץ את הכנס אם לא ינאם בו לוינגר. ואמנם נאומו הקיצוני של לוינגר נתן את הטון בכנס עופרה. מייד אחריו קם שאול סלע, איש מושב שדות שבפיתחת- רפיח, קצין (מיל) ואמר: "אם יבראו המצרים אנחנו נירה בהם." מייד ל- אחר שאמר משפט זה התיישב סלע על מקומו. מחיאות הכפיים הסוערות שליוו את דבריו היו אזהרה ברורה יותר מכל הצבעה או הצעת החלטה.

נאומו של לוינגר, דבריו של סלע והי- אוירה הכללית בכנס עופרה, אשר למרות שהשתתפו בו מרבית התנועות המתנגדות לתוכנית השלום של הממשלה, היה כנס תחת דגלו של גוש אמונים, היו רק הנפת נס קטן, כמעט בלתי נראה, לתוכנית ולי- אוירה שבשטח.

עיניים כחולות

ונביא זעם

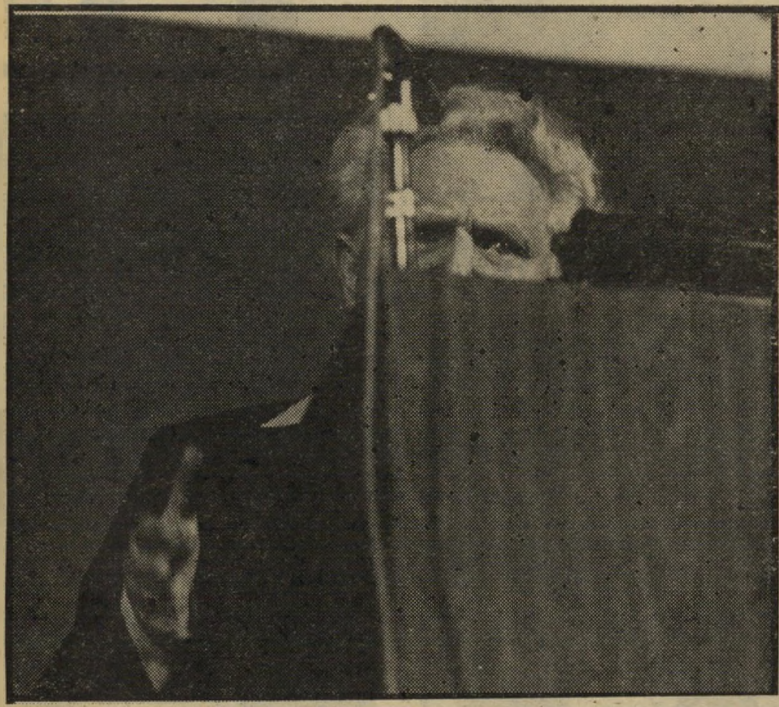
די דהבין כיצד אירע שהגופים הקיצוניים השתלטו מחדש על גוש- אמונים ועל כמה מהתנועות האחרות המת- נגדות לתוכניתו של בגין, יש להבין את המיבנה הפנימי של הגוש.

אין ספק כי שני המנהיגים הבולטים של הגוש הם חנן פורת והרב משה לוינגר. חנן פורת, בעל פני התינוק, העיניים התכולות הגדולות, העוטה על עצמו דמות של קדוש-מעונה בכל פעם שהוא פונה אל צאן מרעיתו, הוא אחד האידאליסטים המקדישים את מרבית זמ- נם לגוש, לפעילותו ולרעיונותיו. לוינגר הוא נביא הזעם של אנשי גוש-אמונים. מרבית המנהיגים האחרים של הגוש יור- עים יותר כעסקנים חצי-מקצועיים, אשר חלק גדול מהם תפס טרמפ על רעיון הגוש כדי למצוא לעצמו תעסוקה, פרסום, עמדה וכבוד.

בהתנחלויות הגדולות של סבסטיה, קדום, בניצאלה וואדי קלט, ההתנחלויות של לפני שנתיים שלוש שנים, היה לוינגר המנהיג הבלתי מעורער. הקריעה אותה קרע, כאשר שרה-בטחון דאו שמעון פרס הודיע בתחנת הרכבת הישנה של סבסטיה כי חיילים יפנו בכוח את המתנחלים הפכה לסמלו של הגוש.

לוינגר ידע כיצד להלהיב המונים. דתיים, בוגרי חניכי בני-יעקבא; חילוניים, חסידים ארץ-ישראל השלמה וחלוצים-אידיא- ליסטים מצאו לעצמם פורקן בהליכה רגלית אחרי דמות הרב. כשהם נושאים על כת- פיהם חלקי-צריפים, מוטות ושקי תפוחי- אדמה ליישוב החדש, כאשר מסעות אלה היו מלווים בבריחה מחיילים ליד מתחומים ואחר כך ההתנגדות בכוח, אם כי היא נקראה התנגדות פאסיבית, לחיילי צה"ל המפנים, הפך לוינגר להיות האב הרוחני, אשר למרות היותו רב צעיר יחסית, איים אפילו על הסמכות הכמעט בלעדית של הרב צבי יהודה קוק, רבם הקשיש של אמוני גוש-אמונים.

חנן פורת היה תמיד מהמתונים שבאנשי גוש-אמונים. הוא הבין את חשיבות ההמור-

ראשי-חזית גילוי מאחד צבא

התנחלות והתנחלויות, חלקן מוצלחות וחלקן שפוגו על פי הוראתו של בגין, לא היה לוינגר כלל בתמונה: מלבד ביקור קצר שהוא ערך באחת ההתנחלויות הוא שהה כל אותה עת בביתו בקריית- ארבע. לחנן פורת נדמה היה כי הוא הצליח להרחיק את לוינגר מעל הבמה באופן סופי.

כל אותו עת גידל חנן פורת קבוצה של מנהיגים חדשים לגוש-אמונים, עסקנים מדרגה ב', אשר הפונקציות אותם הם תפסו בגוש, שירתו היטב את הקו של חנן פורת. אחד מהם הוא גרשון שפט, אותו הפך חנן למזכיר הגוש ולמייצגו בכל המגעים הרשמיים עם המשטר. שפט הוא נטע זר בגוש-אמונים הן מבחינת גילו, הוא הרבה יותר מבוגר מהשכבה הצעירה אשר היתה חוט השדרה של הגוש. מבחינת ריקעו החברתי והשקפיותו, הוא עסקן מתוסכל, חבר עיץ-צורים. ברימומו של גרשון שפט היתה לחנן פורת כוונה נר- ספת: להוכיח כאילו התנועה והתיישבותיה הדתית, אותה כאילו מייצג שפט, עומדת מאחרי גוש-אמונים, למרות שאין הדבר כך.

עסקן אחר שרומם הוא צבי סלונים, דובר גוש-אמונים. סלונים הוא מנהל לשעבר של מוסד לנערות סוסות, אשר חנן פורת גילה בו כושר ביטוי ושיכנוע ומינה אותו לדוברם הנאמן של גוש-אמונים וחנן פורת. פורת ניטרל לא רק את לוינגר אלא גם את הקיצונים האחרים מאלון-מורה: קצובר, פליכס ורוונצוויג. למרות שהם המשיכו להיות מוזמנים לישיבות הגוש ולקחת חלק פעיל בתוכניותיו, הוא הצליח להוריד אותם מהבמה הציבורית ולשמור אותה לעצמו ולנאמנו. עתה התחלפו היוצרות. הקיצוניים

יצרי כל אלה ליבו בהתמדה אריק שרון וגאולה כהן, שהופיעו בכל פעולה של הגוש והשתתפו ברבות מישיבות-השדה של מזכירות הגוש, שנערכו משך הפעולות. אל הקו הקיצוני של הרב לוינגר הצי- טרפו מספר מראשי הגוש, שהפכו אחר-כך למתיישבי אלון-מורה. שלושת הבולטים בהם הם בני קצובר, מנחם פליכס ומאוחר יותר ד"ר דויד רוונצוויג. מול חזית קיציר נחת כזו, הבין חנן פורת כי אם לא ינקוט בקו הקיצוני, בניגוד להשקפתו ואמונתו, הוא יאבד את מעמדו בגוש-אמונים, ופורת אמנם נסחף אחריהם.

לחנן פורת יש השפעה כמעט מאגית על המאוינים לו. סיפר בזמנו מי שפיקד על הכוח שפינה את המתנחלים מואדי קלט: "כשחנן פורת נאם בפני המתנחלים אפשר היה לראות שהוא משפיע עליהם וכי הם אוהבים אותו. אולם ההשפעה שלו על החיילים, אלה שעמדו מסביב והמתונו להוראה לפנות את המתנחלים, היתה הרבה גדולה. ברגעים מסויימים בעת נאומו של חנן היה לי רושם שלא יהיו לי חיילים שיסכימו לפנות את המתנחלים."

המיים שהקפאו

את הרב

אדם לפני כשנה, במהומות שאירעו בקריית-ארבע, כאשר הרב לוינגר ואנשיו פלשו לבית-הכנסת של אברהם אבינו בחברון, נראה היה שלוינגר עבר את הגבול אפילו בעיני חסידיו, כשהיה מי ששפך דלי מים על ראשו של אלוף פיקוד המרכז דאו האלוף יונה אפרת. נחלתה ההאשמה בלוינגר, או החליטו